

De fem prioriterte sakene fra

UNGDOMMENS BYSTYREMØTE 2013

Innhold

Sak 1: Eksamenstilbud i sommerskolen	3
Sak 3: Barn på hospits	4
Sak 4: Svømmeferdighetene til Osloungdommen trenger et løft.....	5
Sak 7: Styrking av skolehelsetjenesten og helsestasjonene.....	6
Sak 10: En behovsbasert finansieringsmodell for Osloskolen.....	8

Sak 1: Eksamenstilbud i sommerskolen

Bakgrunn for saken:

En ordning hvor man kan ta eksamen i sommerferien gjør det mulig å ta opp eksamen eller forbedre standpunktkarakteren. I dag må dette gjøres i vår- eller høstsemesteret. Dette vil da kollidere med tentamener og eksamener. Derfor får ikke elevene gitt privatisteksamen sin fulle innsats.

Mange venter nå ett år for å kunne ta opp fag og starte på sitt førstevalg. Å kunne ta opp fag i sommerferien muliggjør også å kunne starte direkte på studier istedenfor å måtte sette studiene på vent.

Oslo kommune har allerede et sommerskoletilbud hvor mulighet til å ta opp eksamen kan legges inn. Eleven kan få tett oppfølging av utdannede lærere i sommerskolen og det vil være et kommunalt, gratis tilbud for alle elever i den videregående skole. Eksamen vil fortsatt fungere som en vanlig privatisteksamen. Også 10. klassinger må få muligheten til å ta privatisteksamen om sommeren, slik at de får muligheten til å bedre snittene til de siste vgs-inntakene.

Vedtak:

Byrådet bes se på muligheten for å ta privatisteksamen i sommerferien og utvide sommerskoleordningen med å opprette et kommunalt gratistilbud direkte knyttet opp mot privatisteksamen.

Sak 3: Barn på hospits

Bakgrunn for saken:

Oslo kommune har behov for overnattingssteder til bruk for mennesker i vanskelige situasjoner. Kommen eier ingen slike overnattingssteder, men har avtaler med private og ideelle aktører som tilbyr døgnovernatting for vanskeligstilte.

Etter kommunens egne regler skal ingen barn bo på slike overnattingssteder uten at kommunen har en kvalitetsavtale med overnattingsstedet. Kvalitetsavtalen definerer en minimumsstandard for døgnovernattingsstedet; dette inneværer blant annet krav til rommene, regler for tilsyn og bemanning og krav til renhold.

I løpet av de første åtte månedene av 2012 var 117 av 128 barn med midlertidige botiltak plassert på overnattingssteder uten en slik kvalitetsavtale, altså uten å oppfylle minimumsstandarden. På disse stedene bor også rusmisbrukere og andre som ikke gjør bomiljøet egnet for barnefamilier. Overnattingsstedene er preget av uro og bråk som blir særlig vanskelig i en periode der barna med stor sannsynlighet trenger ro og omsorg.

Vedtak:

Ungdommens bystyremøte mener at ingen barn skal bo på døgnovernattingssteder som ikke egner seg for barn. Kommunen må skaffe seg kvalitetsavtaler med overnattingssteder kun for barnefamilier eller opprette egne overnattingssteder beregnet kun for barnefamilier.

Sak 4: Svømmeferdighetene til Osloungdommen trenger et løft

Bakgrunn for saken:

Mange ungdommer i Oslo mangler grunnleggende svømmeferdigheter. Det er også en økende andel foreldre som heller ikke har svømmeferdigheter og dermed ikke kan lære bort til sine barn. Dette er en utfordring som krever tiltak nå.

Svømming er en essensiell kunnskap. Allikevel kan kun halvparten av alle tiåringer i landet svømme. I følge Norsk folkehjelp døde 81 barn under 15 år i perioden 2000 til 2010 av drukning. Trolig kunne mange av disse livene vært spart dersom det hadde vært bedre svømmeundervisning og et godt svømmetilbud.

I læringsmålene for kroppsøving kommer det tydelig frem at tiåringer skal ha grunnleggende ferdigheter i svømming. Da er det ikke nok at kun hver femte tiåring har svømmeundervisning. Mer må gjøres for å nå kompetansemålene og dermed forebygge ulykker.

Det må sikres at alle får den undervisningen de trenger. I dag er det i mange tilfeller slik at elevene får et lite antall timer svømmeundervisning i løpet av fjerdeklasse. Har elevene ikke de tilstrekkelige kunnskapene etter dette, er det få eller ingen muligheter til å lære og svømme før på ungdomsskolen hvis ikke foreldrene kan lære dem. I tillegg kommer det et forbehold om at det er svømmeundervisning på ungdomsskolen i det hele tatt.

I Oslo er det 9 offentlige svømmehaller og prisene er høye. Barn mellom 16 og 18 år må betale mer enn prisen for barnebillett, selv om de er barn. Ved å gjøre svømmehallene gratis for barn og ungdom vil man både gi et etterlenget lavterskel aktivitetstilbud til mange unge, men det vil også være et viktig tiltak for å øke svømmedyktigheten blant ungdom og være et godt folkehelseiltak.

Å kunne svømme handler om folkehelse, både i form av trygghet og helsemessige goder. Derfor er det viktig å sikre at ungdom i Oslo har denne ferdigheten.

Vedtak: Ungdommens bystyremøte mener svømmeundervisningen må løftes frem i Osloskolen. Det må settes et minimumskrav til antall svømmeøkter på barneskole og ungdomsskole. Ungdommens bystyremøte mener svømmehallene må bli gratis for barn og ungdom. Det burde bygges flere svømmehaller. Ungdommens bystyremøte mener at kommunen burde tilby svømmekurs til voksne som ikke kan svømme. Skolen skal ha krav om 10 timer svømmeundervisning i barneskolen og ungdomsskolen. Kommunen skal betale for utgiftene som trengs, slik at ingen skole kan bruke dårlig økonomi som unnskyldning og dermed nedprioritere.

Sak 7: Styrking av skolehelsetjenesten og helsestasjonene

Bakgrunn for saken:

Skolehelsetjenesten er en lovpålagt tjeneste som kommunene har ansvaret for. I Oslo kommune har tjenesten blitt noe styrket de siste årene, samtidig er flere oppgaver lagt til tjenesten.

Kommunerevisjonens rapport om skolehelsetjenesten og helsestasjonene fra 2011 slår fast at gjennomsnittlig antall elever per årsverk i skolehelsetjenesten var 1011. Variasjonene i byen er også svært store: fra 384 til 4200 elever per årsverk. Videre viste den samme rapporten at det i snitt var 6508 ungdommer per årsverk knyttet til ungdomshelsestasjonen. Også her var det stor variasjon mellom bydelene: fra 2538 til 33 633 ungdommer per årsverk.

Det viser seg at dersom helsesøster er lite til stede ved skolene benyttes tilbudet i mindre grad. Dette betyr likevel ikke at behovet for ordningen forsvinner. Kommunerevisjonen konkluderte med at det var grunnlag for bekymring knyttet til skolehelsetjenestens synlighet og tilgjengelighet i skoleåret 2009/10. For å øke synligheten til skolehelsetjenesten er det behov for flere årsverk.

Dersom ungdommer henvender seg til helsetjenesten tidlig, kan dette spare bydelene og samfunnet for store kostnader i spesialisthelsetjeneste, barnevern og annen oppfølging. De fleste problemer starter som små problemer, men kan bli store.

Den foreløpige Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2012 konkluderer med at ungdom i Oslo har mye større psykiske utfordringer enn i resten av landet. NOVA beskriver det som dels skremmende. Skolehelsetjenesten må få virkemidler til å møte denne utfordringen

Skolehelsetjenesten skal henvende seg til alle elever, både gutter og jenter. Det finnes svært få, om ingen, mannlige helsesøstre i Osloskolen i dag. For at tjenesten skal rette seg bedre mot begge kjønn bør flere menn jobbe i skolehelsetjenesten. Helsesøstertittelen burde forandres, kanskje til helsepleier, for en kjønnsnøytral tittel.

Senter for ung seksualitet Sex og samfunn fungerer i dag som et kompetansesenter som helsesøstre kan henvise elever til. I 2012 hadde Sex og samfunn om lag 18 200 konsultasjoner, en økning på 30 prosent i forhold til 2011. 174 tiendeklasser i Osloskolen fikk undervisning om seksualitet ved klinikken. Tross denne økningen i antall konsultasjoner har budsjettet til senteret vært det samme de siste årene, altså reelt kutt. Derfor måtte senteret fra 31. desember 2012 senke aldersgrensen fra 25 år til 23 år. Ytterligere innstramning vil komme dersom budsjettet ikke økes.

Vedtak:

Ungdommens bystyremøte mener at:

- helsesøstertittelen burde endres til en kjønnsnøytral tittel;
- Oslo kommune burde legge til rette for flere mannlige helsepleiere med mål om minimum 20 prosent menn i skolehelsetjenesten innen 2025;
- skolehelsepleiere burde være tilgjengelige fem dager i uken ved alle skoler;
- alle elever innkalles til obligatorisk samtale med skolehelsepleier minst en gang i året;
- alle elever har rett på- og henvisning til gratis konsultasjon med psykolog dersom eleven og/eller skolehelsepleier finner det nødvendig;
- det burde være en maksimumsgrense på 500 elever per årsverk i skolehelsetjenesten;
- sex og samfunn – senter for ung seksualitet burde få økt sin bevilgning. Disse pengene må komme før budsjettet for 2014;

- skolehelsepleiere skal synliggjøre seg selv og helsestasjonene enn det de gjør i dag; og
- skoleledelsen pålegges å aktivt spre informasjon den mottar om byens helsetilbud for ungdom. Dette gjelder både informasjon om de lokale helsestasjonene, og om telefon- og nettjenester som retter seg mot ungdom med psykiske vansker.

Sak 10: En behovsbasert finansieringsmodell for Osloskolen

Bakgrunn for saken:

Stykkprisfinansiering er Osloskolens finansieringsmodell som gir skolen penger i henhold til hvor mange elever som går på den enkelte skole. Hver elev er «verdt» en sum med penger, som følger eleven på skolen han/hun går på: 47 800 kroner på ungdomsskoler, og mellom 65 000 og 140 000 på videregående skoler, avhengig av linje. Dersom en elev slutter på den gjeldende skole forsvinner pengene med eleven.

Denne ordningen tar ikke hensyn til de reelle utfordringene i skolehverdagen. Ressursbehov for tilpasset opplæring, størrelse på elevgrupper og bygningsmessige forhold er eksempler på essensielle punkter på et budsjett som ikke blir vektet nok.

Skolen er til for å skape et godt fysisk- og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette er skolens grunnleggende verdier. Dagens finansieringsordning, stykkprisfinansiering, er med på å hemme fremfor å fremme disse verdiene. Dagens finansieringsordning tar ikke hensyn til hver enkelt elevs behov, og tar dermed heller ikke hensyn til det brede mangfoldet i Osloskolen. Alt fra elever med særskilte behov og forskjellige skolebygg til antall lærere og deres ansiennitet overses. Det har skadevirkninger også for de mest tilskøtne skolene, og, i aller størst grad, de mindre tilskøtne skolene.

Skoler med dårlige søkertall kan ha et gammelt bygg og mange seniorlærere med et høyere lønnsnivå. I mangel av elever, blir det også mangel på midler til å ta de nødvendige grepene for å løfte skolen. Ledelsen kan se seg nødt til å legge seg på et lavest antall timer med spesialundervisning for elever med behov for det. De må ansette ufaglærte vikarer og det går utover alle elevene og spesielt de som trenger det mest.

Stykkprisfinansiering skaper også problemer for elevene på de godt søkte skolene.

Stykkprisfinansiering skaper usikkerhet om budsjettet, som fører til at ledelsen regner med frafall og overfyller klasserommene. Da stykkprisfinansieringen ble innført i 2002 og frem til 2009 så man en økning i antall elever per lærer på 20 prosent. Dette medfører en dårligere undervisning, et forverret arbeidsmiljø og innelima, unødvendige forstyrrelser og ikke minst sikkerheten på mange av de yrkesfaglige linjene. Økonomien går foran kvaliteten på undervisningen og da igjen, foran eleven. Forskning viser at mindre klasser resulterer i bedre karakter, det kan ha utslag i så mye som 0,4 karakterpoeng. Det har spesielt mye å si for de faglig svake elevene. Dette kommer frem i en artikkel i den danske avisen Politiken, 13. juli 2010. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering konkluderer også i en forskningsrapport som kom ut i februar 2012, at elever i mindre klasser oppnår bedre resultater.

Vedtak:

Byrådet bes skifte ut gjeldende finansieringsmodell i skolen til fordel for en modell som tar hensyn til følgende kriterier:

- Ressursbehov for tilpasset opplæring
- Størrelse på elevgruppene
- Lærernes kompetanse og ansiennitet
- Elever med særskilte behov
- Bygningsmessige forhold

- Behovet for kompensert elevbetaling
- Ressursbehov for IKT-drift, fagtilbudet, skoletilbudet, kantine, treningslokaler og annet utstyr
- Ressursbehov for innkjøp av nytt materiell, utstyr, samt oppussing
- Særegne fag ved skolen